

V Bruseli 27. júna 2019
(OR. en)

9134/19

**Medziinštitucionálny spis:
2019/0056(NLE)**

**SOC 353
EMPL 263
ECOFIN 479
EDUC 238**

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Č. predch. dok.:	8838/19
Č. dok. Kom.:	7015/19
Predmet:	Návrh ROZHODNUTIA RADY o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov – prijatie

I. ÚVOD

Komisia 27. februára 2019 predložila návrh rozhodnutia Rady o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov, ktorý sa zakladá na článku 148 ods. 2 ZFEÚ. Komisia navrhla, aby sa usmernenia pre politiky zamestnanosti členských štátov z roku 2018 zachovali nezmenené aj v roku 2019. V roku 2018 sa zosúladiť so zásadami Európskeho piliera sociálnych práv¹.

¹ Usmernenia pre politiky zamestnanosti boli prvýkrát prijaté ako integrovaný balík spolu s hlavnými smermi hospodárskych politík v roku 2010 a podporuje sa nimi stratégia Európa 2020.

Výbor pre zamestnanosť (EMCO) zaslal Rade svoje stanovisko² k usmerneniam pre politiky zamestnanosti vrátane príspevku Výboru pre sociálnu ochranu (SPC) k sociálnym aspektom týchto usmernení. Oba výbory pri svojej práci náležite zohľadnili stanovisko Európskeho parlamentu prijaté na jeho plenárnom zasadnutí 20. marca 2019.

Európska rada na zasadnutí 21. – 22. marca 2019 preskúmala situáciu v oblasti zamestnanosti v Únii a prijala v tejto súvislosti závery.

Na základe práce uvedených výborov preskúmala návrh 6. mája 2019 pracovná skupina pre sociálne otázky. Zohľadnila pri tom aj stanovisko Európskeho parlamentu, podľa ktorého by sa mal návrh Komisie schváliť bezo zmien.

Výbor regiónov rozhodol, že k tomuto návrhu stanovisko nezaujme³. Hospodársky a sociálny výbor zaujal stanovisko na plenárnom zasadnutí 20. júna 2019.

Rada má teraz k dispozícii všetky potrebné stanoviská na to, aby usmernenia pre politiky zamestnanosti na rok 2019 preskúmala.

Znenie usmernení pre politiky zamestnanosti je pripojené na účely informovania (príloha I).

II. ZÁVER

Výbor stálych predstaviteľov sa vyzýva, aby preskúmal celý balík stanovísk, a ak to bude vhodné, odporučil Rade (EPSCO), aby na zasadnutí 8. júla 2019 prijala usmernenia pre politiky zamestnanosti v znení, ktoré sa po finalizácii právnikmi lingvistami uvádza v dokumente 10475/19.

² List predsedu výboru EMCO z 29. apríla 2019.

³ List Výboru regiónov z 8. mája 2019.

Usmernenia pre politiky zamestnanosti uvedené v rozhodnutí (EÚ) 2018/1215 a v dokumente Komisie 7015/19

Usmernenie č. 5: Zvyšovanie dopytu po pracovnej sile

Členské štáty by mali uľahčovať vytváranie kvalitných pracovných miest, a to aj znížením prekážok, ktoré podnikom bránia pri najímaní pracovníkov, posilňovaním zodpovedného podnikania a skutočnej samostatnej zárobkovej činnosti, a najmä podporou vytvárania a rastu mikropodnikov a malých podnikov. Členské štáty by mali aktívne podporovať sociálne hospodárstvo a posilňovať sociálnu inováciu. Členské štáty by mali podporovať tie inovatívne formy práce, ktoré vytvárajú kvalitné pracovné príležitosti.

Daňové zaťaženie by sa malo presunúť z práce na iné zdroje zdanenia, ktoré sú menej škodlivé pre zamestnanosť a rast, a to so zreteľom na prerozdelení účinok daňového systému, a zároveň by sa mali chrániť príjmy na zabezpečenie primeranej sociálnej ochrany a výdavky na podporu rastu.

Členské štáty by mali rešpektovať autonómiu sociálnych partnerov a podnecovať transparentné a predvídateľné mechanizmy stanovovania miezd, ktoré umožňujú, aby mzdy dokázali reagovať na vývoj produktivity, a zároveň zabezpečujú spravodlivé mzdy, ktoré umožňujú dôstojnú životnú úroveň. Pri týchto mechanizmoch by sa mali zohľadňovať rozdiely v úrovni zručností a rozdielna ekonomická výkonnosť v jednotlivých regiónoch, odvetviach a spoločnostiach. Členské štáty a sociálni partneri by pri dodržaní vnútroštátnych postupov mali zabezpečiť primerané minimálne mzdy s prihliadnutím na ich vplyv na konkurencieschopnosť, vytváranie pracovných miest a chudobu zamestnaných osôb.

Usmernenie č. 6: Zvyšovanie ponuky pracovnej sily a zlepšovanie prístupu k zamestnaniu, zručnostiam a kompetenciám

V kontexte technologických, environmentálnych a demografických zmien by členské štáty mali podporovať produktivitu a zamestnateľnosť v spolupráci so sociálnymi partnermi prostredníctvom primeranej ponuky príslušných znalostí, zručností a kompetencií v priebehu celého pracovného života ľudí, ktoré zodpovedajú súčasným a budúcim potrebám trhu práce. Členské štáty by mali uskutočniť potrebné investície do počiatočného a ďalšieho vzdelávania a odbornej prípravy (celoživotné vzdelávanie). Mali by spolupracovať so sociálnymi partnermi, s poskytovateľmi vzdelávania a odbornej prípravy, podnikmi a ďalšími zainteresovanými stranami s cieľom riešiť štrukturálne nedostatky v systémoch vzdelávania a odbornej prípravy, poskytovať kvalitné a inkluzívne vzdelávanie, odbornú prípravu a celoživotné vzdelávanie. V prípade zmeny pracovného miesta by sa mali snažiť zabezpečiť prenos nárokov na odbornú prípravu. Každému by mali umožniť predvídať potreby trhu práce, lepšie sa im prispôsobovať a úspešne zvládať zmeny pracovného miesta, vďaka čomu sa posilní celková odolnosť hospodárstva voči otarasom.

Členské štáty by mali podporovať rovnosť príležitostí vo vzdelávaní pre všetkých, a to vrátane vzdelávania v ranom detstve. Mali by celkovo zvyšovať úrovne vzdelávania, najmä v prípade najmenej kvalifikovaných osôb a vzdelávajúcich sa osôb zo znevýhodneného prostredia. Mali by zabezpečiť kvalitu výsledkov vzdelávania, posilniť základné zručnosti, znížiť počet mladých ľudí, ktorí predčasne ukončujú školskú dochádzku, a zvýšiť účasť dospelých na ďalšom vzdelávaní a odbornej príprave. Členské štáty by mali posilniť učenie sa prácou vo svojich systémoch odborného vzdelávania a prípravy, a to aj prostredníctvom kvalitnej a efektívnej učňovskej prípravy, zvýšiť relevantnosť vysokoškolského vzdelania pre trh práce, zlepšiť monitorovanie a prognózovanie zručností, lepšie zviditeľniť zručnosti a zlepšiť ich porovnateľnosť a zvýšiť príležitosti na uznávanie a potvrdzovanie zručností a kompetencií získaných mimo formálneho vzdelávania a odbornej prípravy. Mali by zmodernizovať a zvýšiť ponuku a využívanie flexibilného ďalšieho odborného vzdelávania a prípravy. Členské štáty by takisto mali podporovať nízkokvalifikované osoby, aby si zachovávali alebo rozvíjali dlhodobú zamestnateľnosť zlepšovaním prístupu ku kvalitným vzdelávacím príležitostiam a ich využívania, a to prostredníctvom zavádzania ciest zvyšovania úrovne zručností vrátane hodnotenia zručností, ponuky vzdelávania a odbornej prípravy zodpovedajúcich príležitostiam na trhu práce a potvrdzovania a uznávania nadobudnutých zručností.

Mal by sa riešiť problém nezamestnanosti a nečinnosti, a to aj účinnou, včasnou a koordinovanou pomocou prispôsobenou individuálnym potrebám, ktorá vychádza z podpory poskytovanej pri hľadaní zamestnania, odbornej príprave a rekvalifikácii. V záujme zníženia dlhodobej a štrukturálnej nezamestnanosti a jej predchádzania by sa mali realizovať komplexné stratégie, ktoré zahŕňajú hĺbkové individuálne posúdenie najneskôr po uplynutí 18 mesiacov nezamestnanosti. Otázka nezamestnanosti mladých ľudí a veľkého počtu mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, by sa mala aj naďalej riešiť prostredníctvom prevencie predčasného ukončenia školskej dochádzky a štrukturálneho zlepšenia prechodu zo školy do zamestnania vrátane plného uplatňovania záruky pre mladých ľudí⁴.

Členské štáty by sa mali snažiť odstraňovať bariéry a odrádzajúce faktory, ktoré bránia účasti na trhu práce, a mali by pre ňu vytvárať stimuly, a to najmä pokiaľ ide o osoby najviac vzdialené od trhu práce. Členské štáty by mali podporovať prispôsobovanie pracovného prostredia osobám so zdravotným postihnutím vrátane cielenej finančnej podpory a služieb, ktoré im umožňujú zapojiť sa do trhu práce a do spoločnosti.

Členské štáty by mali zabezpečiť rodovú rovnosť a väčšiu účasť žien na trhu práce, a to aj prostredníctvom zabezpečenia rovnakých príležitostí a kariérneho postupu a odstránenia prekážok v účasti. Mala by sa riešiť otázka rozdielu v odmeňovaní žien a mužov, okrem iného na základe rovnakej odmeny za rovnakú prácu alebo za prácu rovnakej hodnoty. Malo by sa podporovať zosúladenie pracovného, rodinného a súkromného života pre ženy aj mužov, najmä prostredníctvom prístupu k dlhodobej starostlivosti a cenovo dostupným a kvalitným službám vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby rodičia a osoby s opatrovateľskými povinnosťami mali prístup k vhodnej rodinnej dovolenke a pružným formám organizácie práce, a tak mohli zosúladiť svoj pracovný, rodinný a súkromný život, a mali by podporovať vyvážené využívanie týchto nárokov medzi ženami a mužmi.

⁴ Ú. v. EÚ C 120, 26.4.2013, s. 1.

Usmernenie č. 7: Zlepšovanie fungovania trhov práce a účinnosť sociálneho dialógu

Členské štáty by mali by v spolupráci so sociálnymi partnermi pracovať na zásade flexibility a istoty a zabezpečiť rovnováhu medzi právami a povinnosťami, aby mali prospech z dynamickej a produktívnej pracovnej sily, nových pracovných a podnikateľských modelov. Mali by obmedziť segmentáciu na trhoch práce a predchádzať jej, bojovať proti nedeklarovanej práci a podporovať prechod na formy zamestnania na neurčitý čas. Vďaka pravidlám na ochranu zamestnanosti, pracovnoprávnym predpisom a príslušným inštitúciám by sa malo zabezpečiť tak vhodné prostredie na prijímanie zamestnancov, ako aj a potrebná flexibilita pre zamestnávateľov, aby sa mohli rýchlo prispôbiť meniacim sa hospodárskym podmienkam, a zároveň by sa mali zachovať primerané istoty a zdravé, bezpečné a dobre prispôsobené pracovné prostredie pre pracovníkov. Malo by sa predchádzať pracovnoprávnym vzťahom, ktoré vedú k neistým pracovným podmienkam, okrem iného bojom proti zneužívaniu atypických zmlúv. V prípadoch nespravodlivého prepustenia by sa mal zabezpečiť prístup k účinnému a nestrannému riešeniu sporov a právo na nápravu vrátane primeranej náhrady.

Politiky by mali byť zamerané na zlepšenie a podporu účasti na trhu práce, zosúladiť ponuky s potrebami trhu práce a zmeny postavenia na ňom. Členské štáty by mali účinne podporovať osoby, ktoré sa môžu zapojiť do trhu práce, a umožniť im účasť na ňom. Členské štáty by mali posilniť účinnosť aktívnych politík trhu práce zlepšením ich zamerania, dosahu, pokrytia a prepojenia s podporou príjmu nezamestnaných osôb, kým si hľadajú prácu, a to na základe ich práv a povinností. Členské štáty by sa mali usilovať o účinnejšie a efektívnejšie verejné služby zamestnanosti tým, že uchádzačom o zamestnanie zabezpečia včasnú pomoc prispôbenú ich individuálnym potrebám, podporia dopyt na trhu práce a zavedú systémy riadenia založené na výsledkoch.

Členské štáty by mali nezamestnaným poskytovať primerané dávky v nezamestnanosti počas primeraného obdobia v súlade s ich príspevkami a vnútroštátnymi pravidlami oprávnenosti. Tieto dávky by nemali príjemcov odrádzať od rýchleho návratu do zamestnania a mali by byť sprevádzané aktívnymi politikami trhu práce.

Mala by sa podporovať mobilita vzdelávajúcich sa osôb a pracovníkov s cieľom zvýšiť zručnosti pre zamestnateľnosť a v plnej miere využiť potenciál európskeho trhu práce. Mali by sa odstrániť prekážky mobility vo vzdelávaní a v odbornej príprave, v zamestnaneckých a osobných dôchodkoch a v uznávaní kvalifikácií. Členské štáty by mali prijať opatrenia na to, aby administratívne postupy nepredstavovali zbytočnú prekážku pre pracovníkov z iných členských štátov pri ich nástupe do zamestnania. Členské štáty by mali takisto predchádzať zneužívaniu súčasných pravidiel a riešiť potenciálny únik mozgov z určitých regiónov.

Vychádzajúc z existujúcich vnútroštátnych postupov a s cieľom dosiahnuť účinnejší sociálny dialóg a lepšie sociálno-ekonomické výsledky by členské štáty mali zabezpečiť včasné a zmysluplné zapojenie sociálnych partnerov do navrhovania a vykonávania reforiem a politík v oblasti zamestnanosti a sociálnej oblasti a prípadne aj hospodárskych reforiem a politík, a to aj podporou zameranou na zvýšenie kapacity sociálnych partnerov. Sociálni partneri by sa mali povzbudzovať k tomu, aby rokovali o kolektívnych zmluvách v záležitostiach, ktoré sa ich týkajú, a aby takéto zmluvy uzatvárali, pričom sa v plnej miere uznáva ich autonómia a právo na kolektívnu akciu.

Členské štáty by v náležitých prípadoch a na základe existujúcich vnútroštátnych postupov mali zohľadniť skúsenosti príslušných organizácií občianskej spoločnosti v oblasti zamestnanosti a sociálnych otázok.

Usmernenie č. 8: Presadzovanie rovnakých príležitostí pre všetkých, podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe

Členské štáty by mali podporovať inkluzívne trhy práce, ktoré by boli prístupné pre všetkých, a to zavedením účinných opatrení na boj proti všetkým formám diskriminácie a podporu rovnakých príležitostí skupín osôb, ktoré sú na trhu práce nedostatočne zastúpené. Mali by zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie, pokiaľ ide o zamestnanie, sociálnu ochranu, vzdelávanie a prístup k tovaru a službám, bez ohľadu na pohlavie, rasový alebo etnický pôvod, náboženstvo alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu.

Členské štáty by mali zmodernizovať systémy sociálnej ochrany, aby poskytovali účinnú, efektívnu, udržateľnú a primeranú sociálnu ochranu vo všetkých etapách života jednotlivca, a pritom podporovali sociálne začlenenie a rast sociálnej mobility, podnecovali k účasti na trhu práce a riešili nerovnosti, a to aj prostredníctvom systémov daní a dávok. Doplnením univerzálneho prístupu o selektívne prístupy sa zlepši účinnosť systémov sociálnej ochrany. Modernizácia systémov sociálnej ochrany by mala viesť k lepšej dostupnosti, udržateľnosti, primeranosti a kvalite.

Členské štáty by mali koncipovať a realizovať preventívne a integrované stratégie kombináciou troch zložiek aktívneho začlenenia: primeranej podpory príjmu, inkluzívnych trhov práce a prístupu ku kvalitným službám, ktoré spĺňajú individuálne potreby. Systémami sociálnej ochrany by sa mali zabezpečovať primerané dávky zaručujúce minimálny príjem pre všetky osoby, ktoré nemajú dostatočné zdroje, a podporovať sociálne začlenenie tým, že sa ľudia budú podnecovať k tomu, aby sa aktívne zapájali do trhu práce a spoločnosti.

Na zaručenie rovnakých príležitostí, a to aj pre ženy, deti a mladých ľudí, je zásadne dôležitý prístup k cenovo dostupným, prístupným a kvalitným službám, ako je vzdelávanie a starostlivosť v ranom detstve, mimoškolská starostlivosť, vzdelávanie, odborná príprava, bývanie, zdravotnícke služby a dlhodobá starostlivosť. Osobitná pozornosť by sa mala venovať boju proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu vrátane znižovania chudoby zamestnaných osôb a detí. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby mal každý prístup k základným službám. Osobám, ktoré to potrebujú, alebo zraniteľným osobám by členské štáty mali zabezpečiť prístup k primeranému sociálnemu bývaniu alebo podpore bývania. Osobitne by sa mal riešiť problém bezdomovectva. Mali by sa zohľadňovať osobitné potreby osôb so zdravotným postihnutím.

Členské štáty by mali zabezpečiť včasný prístup k cenovo dostupnej a kvalitnej preventívnej a liečebnej zdravotnej starostlivosti a dlhodobej starostlivosti a zároveň zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť.

V súvislosti s narastajúcou dĺžkou života a demografickými zmenami by členské štáty mali zaistiť primeranosť a udržateľnosť dôchodkových systémov pre pracovníkov a samostatne zárobkovo činné osoby tým, že budú ženám a mužom poskytovať rovnaké príležitosti nadobúdať dôchodkové práva, a to aj prostredníctvom doplnkových systémov, ktoré im zaručia primeraný príjem. Reformy dôchodkových systémov by sa mali podporovať opatreniami, ktoré predlžujú pracovný život, ako je napríklad zvyšovanie skutočného veku odchodu do dôchodku, a mali by sa zahrnúť do rámca stratégií aktívneho starnutia. Členské štáty by mali nadviazať konštruktívny dialóg s príslušnými zainteresovanými stranami a umožniť časovo primerané zavádzanie reforiem.
